

2. pielikums
28.04.2023.
VIK protokolam
Nr. 9.3-11e/1/2023

**Plāns programmas skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem un pienu
īstenošanai Latvijā 2023./2024. – 2028./2029. mācību gados**

Latvijas Republikas
Zemkopības ministrija

Rīga, 2023

Kopsavilkums

Plāns izstrādāts saskaņā ar EK sniegtajām vadlīnijām un pamatojoties uz:

- Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra **Regulu (ES) Nr. 1308/2013**, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007;
- Padomes 2013. gada 16. decembra Regulu (ES) Nr. 1370/2013 par konkrēta atbalsta un kompensāciju noteikšanas pasākumiem saistībā ar lauksaimniecības produktu tirgu kopīgo organizāciju;
- Komisijas 2016. gada 3. novembra īstenošanas **regulu (ES) 2017/39** par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 piemērot attiecībā uz Savienības atbalstu izglītības iestāžu apgādei ar augļiem un dārzeņiem, banāniem un pienu (turpmāk – regula 2017/39);
- Komisijas 2016. gada 3. novembra deleģēto **regulu (ES) 2017/40** ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz Savienības atbalstu izglītības iestāžu apgādei ar augļiem un dārzeņiem, banāniem un pienu un groza Komisijas Deleģēto regulu (ES) Nr. 907/2014;
- Komisijas 2023. gada 11. janvāra Īstenošanas **lēmumu (ES) 2023/106**, ar ko nosaka skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem un skolu apgādei ar pienu paredzētā Savienības atbalsta indikatīvos piešķirumus dalībvalstīm periodam no 2023. gada 1. augusta līdz 2029. gada 31. jūlijam (turpmāk – EK Lēmums 2023/106).
- Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta “BIOR” 2023. gadā noslēgtajā ziņojumā par valsts un Eiropas Savienības skolu apgādes programmas ar augļiem, dārzeņiem un pienu programmas izvērtēšanu sniegtajiem secinājumiem un rekomendācijām.

Latvijā programma izglītības iestāžu apgādei ar augļiem un dārzeņiem un pienu (turpmāk – skolu apgādes programma) 2023./2024. – 2028./2029. mācību gadu periodā tiek ieviesta saskaņā ar normatīvajiem aktiem par Eiropas Savienības atbalsta programmas par augļu un dārzeņu, un piena piegādi izglītības iestādēm administrēšanas, uzraudzības un novērtēšanas kārtību.

Latvijā atbalsta pretendents programmas ietvaros var būt produktu ražotājs (tostarp produktu ražotāju kooperatīvā sabiedrība), pārtikas uzņēmums, kas nodrošina ēdināšanu izglītības iestādē, pati izglītības iestāde, kā arī pašvaldība, kuras teritorijā darbojas konkrētā izglītības iestāde.

Latvijā skolu apgādes programmā atbalstu piešķir par svaigu augļu un dārzeņu, kā arī pasterizēta dzeramā piena (tostarp bezlaktozes) bez cukura, piedevām un saldinātājiem, bezmaksas izplatīšanu mērķauditorijai.

Skolu apgādes programmas mērķauditorija Latvijā ir pirmsskolu un 1.-9. klases izglītojamie.

Latvijā skolu apgādes programmu administrē Lauku atbalsta dienests.

Izmantotie saīsinājumi

EK – Eiropas Komisija;

ELGF – Eiropas Lauksaimniecības Garantiju fonds;

ES – Eiropas Savienība;

LAD – Lauku atbalsta dienests;

CSP – Centrālā statistikas pārvalde;

IZM – Izglītības un zinātnes ministrija;

SPKC – Slimību profilakses un kontroles centrs;

VISC – Valsts izglītības satura centrs;

VM – Veselības ministrija.

Satura rādītājs

1. Skolu apgādes programmas administratīvais līmenis.....	5
2. Vajadzības un sasniedzamie rezultāti.....	5
2.1. Vajadzības, kuras jārisina ar skolu apgādes programmas īstenošanu (prioritārā secībā):	
5	
2.2. Mērķi un rezultatīvie rādītāji (nav prioritārā secībā):.....	5
2.3. Pašreizējā situācija.....	8
3. Budžets.....	9
3.1. ES atbalsts:.....	9
3.2. Valsts līdzfinansējums.....	10
3.3. Esošās valsts programmas:.....	10
4. Skolu apgādes programmas mērķgrupas.....	11
5. Atbalsttiesīgie produkti.....	11
5.1. Svaigi augļi un dārzeņi:.....	12
5.2. Pasterizēts (t.sk. īpaši augstā temperatūrā jeb UHT apstrādāts) piens, tai skaitā bezlaktozes piens:.....	12
5.3. Citu produktu izplatīšana:.....	13
5.4. Kritēriji atbalsttiesīgo produktu izvēlei:.....	13
6. Papildus izglītojošie pasākumi.....	14
7. Programmas īstenošanas praktiskie nosacījumi.....	17
7.1. Produktu cenas nosacījumi.....	18
7.2. Produktu izplatīšanas biežums un izdales perioda ilgums:.....	18
7.3. Produktu izplatīšanas laiks dienā:.....	18
7.4. Regulas Nr. 1308/2013 V pielikumā minēto produktu izplatīšana:.....	18
7.5. Piegādātāju atlase:.....	19
7.5.1. Produktu izdale.....	19
7.5.2. Papildu izglītojošie pasākumi un izglītojoša rakstura publicitātes pasākumi.....	20
7.5.3. Skolu apgādes programmas izvērtēšana.....	20
7.6. Attiecināmas izmaksas:.....	21
7.6.1. Attiecināmo izmaksu nosacījumi.....	21
7.6.2. Noteiktas attiecināmās izmaksas produktu izplatīšanā.....	22
7.7. Iestāžu un nozares pārstāvju iesaistīšana:.....	23
7.8. Informēšana un publicitāte:.....	23
7.9. Administratīvās pārbaudes un pārbaudes uz vietas:.....	24
7.10. Uzraudzība un izvērtēšana:.....	24

1. SKOLU APGĀDES PROGRAMMAS ADMINISTRATĪVAIS LĪMENIS

Skolu apgādes programma izglītības iestāžu apgādei ar augļiem, dārzeņiem un pienu Latvijā tiek administrēta valsts līmenī.

2. VAJADZĪBAS UN SASNIEDZAMIE REZULTĀTI

2.1. Vajadzības, kuras jārisina ar skolu apgādes programmas īstenošanu (prioritārā secībā):

1) Nodrošināt mācību gada laikā pirmsskolas un skolas vecuma bērniem bezmaksas augļu, dārzeņu un piena porcijas, palielinot svaigu augļu un dārzeņu, un piena patēriņu, un radot izpratni par produkta pamatgaršu;

2) Paplašināt pirmsskolas un skolas vecuma bērnu zināšanas par veselīga uztura jautājumiem, veicinot veselīga uztura paradumu veidošanos jau bērnībā;

3) Uzlabot pirmsskolas un skolas vecuma bērnu zināšanas par lauksaimniecības un pārtikas ražošanu, sezonai un reģionam raksturīgiem produktiem, kā arī par vietējo pārtikas apriti un cīņu pret pārtikas izšķērdēšanu, atjaunojot bērnu saikni ar lauksaimniecību;

4) Uzlabot sabiedrības, jo īpaši izglītojamo vecāku, informētību par skolu apgādes programmas īstenošanu;

5) Veicināt sabiedrības, jo īpaši, izglītojamo vecāku, zināšanas un izpratni par dārzeņu, augļu un piena produktu nozīmi uzturā Latvijā;

6) Novērtēt skolu apgādes programmas īstenošanu, izvērtēt tās efektivitāti un ietekmi uz pirmsskolas un skolas vecuma bērnu ēšanas paradumu pārmaiņām, sniedzot priekšlikumus skolu apgādes programmas pilnveidošanai.

2.2. Mērķi un rezultatīvie rādītāji (nav prioritārā secībā):

N. p.k	Mērķis	Rezultāts	Specifiskais mērķis jeb pasākums	Sasniedzamais rādītājs (programmā iesaistītajās izglītības iestādēs)
1.	Atjaunot pirmsskolas un skolas vecuma bērnos saikni ar lauksaimniecību, paplašinot pirmsskolas un skolas vecuma bērnu zināšanas par lauksaimniecības un pārtikas ražošanu, sezonai	Mācību stundās, nodarbībās vai citās sesijās pirmsskolas un skolas vecuma bērniem tiek veidota izpratne par lauksaimniecības un pārtikas ražošanu, par sezonai un reģionam	<ul style="list-style-type: none"> Izstrādāti izdales un interaktīvi praktiski materiāli pirmsskolas un skolas vecuma bērniem atbilstoši vecuma grupām, kas sniedz informāciju vai praktiskas iemaņas par pārtikas produktu izvēli un to ietekmi uz veselību, par veselīga uztura pamatprincipu	<ul style="list-style-type: none"> 80% pirmsskolas un skolas vecuma bērnu ir saņēmuši

	un reģionam raksturīgiem produktiem, kā arī par vietējo pārtikas apriti un cīņu pret pārtikas izšķērdēšanu.	raksturīgiem produktiem, par vietējo pārtikas apriti, par cīņu pret pārtikas izšķērdēšanu, un par veselīga uztura nozīmi, kā arī stiprināti veselīga uztura paradumi	ievērošanu, par pārtikas produktu izšķērdēšanas problēmu. <ul style="list-style-type: none"> • Rīkoti konkursi valsts mērogā mācību gadā pirmsskolas un skolas vecuma bērniem, lai popularizētu programmu un veselīgu uzturu (piemēram, skolēnu radošo darbu konkurss, konkursi sociālajos tīklos u.c.) • Organizētas mācību ekskursijas uz saimniecībām vai īstenots stādu audzēšanas projekts, lai atjaunotu bērnos saikni ar lauksaimniecību, parādot auga attīstības ciklu no sēklas līdz pilnvērtīgam stādam, izglītojot par auga attīstību un tā lomu pasaules ekosistēmā. 	izdales vai informatīvus materiālus. <ul style="list-style-type: none"> • 80% pirmsskolas un skolas vecuma bērnu ir piedalījušies konkursā. • Vismaz 60% pirmsskolas un skolas vecuma bērnu ir piedalījušies mācību ekskursijās vai stādu audzēšanas projektā.
2.	Uzlabot pirmsskolas un skolas vecuma bērnu zināšanas par veselīga uztura jautājumiem.			
3.	Nodrošināt mācību gada laikā pirmsskolas un skolas vecuma bērniem bezmaksas augļu un/vai dārzeņu un piena porcijas, palielinot svaigu augļu un dārzeņu un piena patēriņu un radot izpratni par produktu pamatgaršu.	Veidoti veselīga uztura paradumi pirmsskolas un skolas vecuma bērniem	<ul style="list-style-type: none"> • Nodrošinātas pirmsskolas un skolas vecuma bērniem sezonai un reģionam atbilstošu svaigu augļu un/vai dārzeņu un piena bezmaksas porcijas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Produktu bezmaksas izdale tiek nodrošināta 3 reizes nedēļā iespējami ilgāku laiku izdales periodā (augļiem un dārzeņiem papildus ņemot vērā produktu pieejamības ierobežojumus sezonālītātes ietekmē) • Līdz 2029. gadam programmā iesaistīti vismaz 95%

				<p>pirmsskolas un 1.-9. klases izglītojamo.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vismaz 3% no izdalītajiem augļiem un dārzeņiem (kopā) veido produkti, kas ražoti atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām. • Līdz 2029. gadam vismaz 5% no izdalītajiem piena produktiem ir ražoti atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām.
4.	<p>Informēt sabiedrību, t.sk. izglītojamo vecākus, par skolu apgādes programmas īstenošanu</p>	<p>Informēta sabiedrība skolās, speciālās tīmekļa vietnēs, informatīvās kampaņās u.tml. pasākumos par skolu apgādes programmu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Programmas tīmekļvietnē www.piensaugliskola.lv nodrošināti izglītības iestāžu lietošanai informatīva plakāta paraugi • Uzturēta tīmekļa vietne www.piensaugliskolai.lv un regulāri aktualizēta informācija tajā lai sabiedrībai būtu pieejama plaša informācija par skolu apgādes programmu. • Sagatavoti suvenīri, grafiski materiāli u.tml. materiāli, lai palielinātu informētību par skolu apgādes programmas īstenošanu. • Organizētas informatīvas kampaņas TV, laikrakstos, semināri, lai popularizētu skolu apgādes programmu. 	<p>100% pirmsskolās un skolās ir plakāts vai tās nodrošina plakātam līdzvērtīgu informēšanas instrumentu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vismaz 25 000 apmeklējumi programmas tīmekļvietnē, gadā • 60% pirmsskolas un skolas un 70% pirmsskolas un skolas vecuma bērnu ir saņēmuši suvenīrus. • Mācību gadā īstenota vismaz 1 informatīva kampaņa.

2.3. Pašreizējā situācija

Atbalsta programmā piena izdālei (t.sk. programmā “Skolas piens” līdz 2016./2017. mācību gadam) sasniegtie rezultātīvie rādītāji pa mācību gadiem:

Mācību gads	Izglītības iestāžu skaits	Izglītojamo skaits		Izmaksātais atbalsts			Piegādāti produkti, tonnas Produkti kopā
	"Skolas piena" programmā iesaistītās	"Skolas piena" programmā iesaistītie	% no kopējā	ES atbalsts, EUR	LV līdzfinansējums, EUR	Atbalsts kopā, EUR	
2004/05	13	n.d.	n.d.	44 820	285	45 105	26,0
2005/06	786	n.d.	n.d.	62 749	174 302	237 050	953,9
2006/07	459	160 600	46,77%	216 419	560 185	776 603	3 447,6
2007/08	490	120 300	36,43%	412 348	805 772	1 218 121	1 710,9
2008/09	511	20 500	6,44%	130 762	268 496	399 258	715,8
2009/10	37	6 300	2,11%	17 010	0	17 010	93,8
2010/11	456	52 800	18,06%	122 372	270 927	393 299	669,7
2011/12	572	60 600	21,32%	346 283	862 183	1 208 466	1 959,0
2012/13	834	181 300	64,73%	591 503	1 492 456	2 083 959	3 245,8
2013/14	917	192 400	69,44%	679 026	2 034 355	2 713 380	3 650,5
2014/15	1 037	217 600	78,37%	758 024	2 185 441	2 943 465	4 176,6
2015/16	1 086	233 088	82,78%	864 002	1 989 307	2 853 310	4 761,9
2016/2017	1 083	216 530	84,42%	945 492	2 941 772	3 887 264	4220,33
2017/2018	1 076	229 982	83,45%	745 482	1 549 810	2 295 292	2895,82
2018/2019	1 152	238 247	85,91%	772 986	1 732 107	2 505 092	2914,65
2019/2020	1 124	243 048	87,75%	787 991	1 437 407	2 225 398	2624,55
2020/2021	1 170	246 302	88,40%	736 591	1 421 289	2 157 880	2484,09
2021/2022	1 181	246 733	88,55%	691 524	1 235 892	1 927 417	2068,75

Datu avots; CSP, IZM, LAD

Atbalsta programmā augļu un dārzeņu izdālei (t.sk. programmā “Augļi skolai” līdz 2016./2017. mācību gadam) sasniegtie rezultātīvie rādītāji pa mācību gadiem:

Mācību gads	Izglītības iestāžu skaits	Izglītojamo skaits		Izmaksātais atbalsts			Izdalītas augļu un dārzeņu, asorti porcijas, gab
	Programmā iesaistītās	Programmā iesaistītie	% no kopējā	ES atbalsts, EUR	LV līdzfinansējums, EUR	Atbalsts kopā, EUR	
2010/11	537	68 600	60,35%	299 062	99 687	398 749	2 356 940
2011/12	708	137 300	81,51%	757 099	304 332	1 061 430	7 020 684
2012/13	754	151 322	90,41%	855 353	285 118	1 140 471	8 396 229
2013/14	780	159 941	95,55%	802 500	267 500	1 069 942	6 353 013
2014/15	793	158 163	92,70%	998 300	110 900	1 109 193	7 117 351
2015/16	781	164 608	94,39%	845 395	268 667	1 114 062	7 190 238
2016/2017	780	173 028	98,50%	811 037	273 002	1 084 039	687,5

2017/2018	1 176	247 537	89,80%	813 117	582 195	1 395 311	1065,4
2018/2019	1 242	253 017	91,23%	812 443	652 162	1 464 604	1092,0
2019/2020	1 212	255 091	91,35%	814 975	716 508	1 531 483	1133,3
2020/2021	1 235	255 875	91,83%	769 194	588 144	1 357 338	1023,3
2021/2022	1 234	255 360	91,64%	622 008	636 757	1 227 763	967,6

Datu avots; CSP, IZM, LAD

3. BUDŽETS

3.1. ES atbalsts:

ES atbalsta indikatīvie piešķirumi Latvijai laikposmam no 2023. gada 1. augusta līdz 2029. gada 31. jūlijam ir noteikti ar EK Lēmumu 2023/106, un tas ir, attiecīgā mācību gadā 649 309 EUR skolām paredzētiem augļiem un dārzeniņiem un 868 581 EUR skolām paredzētam pienam.

Skolu apgādes programmai kopējā pieejamā (ES un valsts budžeta) finansējuma ietvaros tiek noteikts sadalījums katrai produktu grupai, tostarp nosakot sadalījumu starp ES un valsts budžeta finansējumu.

Līdzekļiem papildu izglītojošo pasākumu un publicitātes pasākumu īstenošanai tiek paredzēts finansējums, no skolu apgādes programmai kopējā pieejamā (ES un valsts) finansējuma līdzekļus iedalot proporcionāli no katrai produktu grupai pieejamā finansējuma un, nepārsniedzot ES normatīvajos aktos noteiktos finansējuma limitus šādiem pasākumiem.

Arī skolu apgādes programmas izvērtēšanai tiek paredzēts finansējums, iedalot Eiropas Savienības un valsts atbalsta līdzekļus proporcionāli no katrai produktu grupai pieejamā finansējuma un, nepārsniedzot ES normatīvajos aktos noteiktos finansējuma limitus.

Finansējuma sadalījums iepriekšminētajiem atbalsttiesīgajiem pasākumiem, tai skaitā sadalījumu pa finanšu avotiem (t.i. ES un valsts budžeta), katram mācību gadam tiks noteikts saskaņā ar normatīvajos aktos par skolu apgādes programmas ieviešanu paredzēto kārtību, balstoties uz datiem par pieejamo finansējuma apmēru, programmas apguves rādītājiem un nepieciešamajiem pasākumiem programmā definēto vajadzību risināšanai.

Zemāk tabulā atspoguļots provizorisks ES piešķirumu sadalījums starp papildu izglītojošiem pasākumiem, publicitātes pasākumiem un programmas izvērtēšanai kopā 6 mācību gadu laikposmam no 2023./2024. līdz 2028./2029. mācību gadam. :

Pasākums	ES finansējums, EUR	
	Augļi un dārzeni	Piens
Produktu izdale	3 808 170	5 065 752
Papildu izglītojošie un publicitātes pasākumi	88 829	118 163
<i>Uzraudzība un izvērtēšana</i>	20 727	27 571
Kopā*	3 917 725	5 211 486
Kopā visai programmai visā periodā*	9 129 211	

* - perioda kopējais finansējums katrai produktu grupai veidojas no galīgajiem piešķirumiem 2023./2024. mācību gadā, kas noteikti ar EK Lēmumu 2023/106

3.2. Valsts līdzfinansējums

Valsts līdzfinansējums programmā tiek paredzēts, lai:

- 1) nodrošinātu produktu izdali bez maksas pēc iespējas ilgākā laika periodā (t.i., *izdales reižu un izdales nedēļu skaits*) mācību gada ietvaros, ņemot vērā plāna 7.2. punktā noteikto izdales biežumu;
- 2) segtu daļu no izmaksām, kas saistītas ar papildu izglītojošo pasākumu un publicitātes pasākumu īstenošanu;
- 3) segtu daļu no izmaksām, kas saistītas ar skolu apgādes programmas izvērtēšanu.

Valsts līdzfinansējums tiek pieprasīts saskaņā ar valsts budžeta nosacījumiem 3 gadu periodam. Līdzfinansējuma apmērs plāna izstrādes brīdī tiek plānots tādā pašā apmērā, kā iepriekšējā 6 gadu periodā (2017./2018. – 2022./2023.).

Pasākums	LV līdzfinansējums, EUR*	
	Augļi un dārzeņi	Piens
Produktu izdale	4 017 749	12 830 875
Papildu izglītojošie un publicitātes pasākumi	93 717	299 291
<i>Uzraudzība un izvērtēšana</i>	21 867	69 835
Kopā	4 133 334	13 200 000
Kopā visai programmai visā periodā	17 333 334	

Saskaņā ar plāna 3.1. punktā minēto, valsts līdzfinansējuma sadalījumu starp tabulā minētajām atbalsttiesīgajām aktivitātēm katrā mācību gadā tiks noteikts saskaņā ar normatīvajos aktos par skolu apgādes programmas ieviešanu paredzēto kārtību, balstoties uz datiem par pieejamo finansējuma apmēru, programmas apguves rādītājiem un nepieciešamajiem pasākumiem programmā definēto vajadzību risināšanai.

3.3. Esošās valsts programmas:

Regulas Nr. 1308/2013 23.a panta 5. punkts nosaka, ka Eiropas Savienības atbalsta programmas skolu apgādei ar augļiem, dārzeņiem un pienu finansējumu var izmantot, lai paplašinātu vai padarītu efektīvākas esošās dalībvalstu finansētās programmas, ar kurām tiek nodrošināti skolām paredzēti augļi un dārzeņi, un skolām paredzēts piens, taču ES atbalstu nevar izmantot, lai aizstātu šo nacionālo programmu finansējumu, izņemot attiecībā uz bērnu bezmaksas ēdināšanu izglītības iestādēs.

Latvijā nav paredzēts ar ES atbalsta programmu paplašināt vai padarīt efektīvākas esošās izglītības iestāžu ēdināšanas programmas, vai daļēji aizstāt finansējumu bezmaksas ēdināšanā.

Taču izglītības iestāde, kas valstī nodrošina bezmaksas ēdināšanu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā aprēķina, piešķir un izlieto valsts budžetā

paredzētos līdzekļus pašvaldībām pamatizglītības iestādes skolēnu ēdināšanai, var vienoties ar ēdināšanas uzņēmumu un atbalsta pretendentu par to, ka ES atbalsta programmas finansētie produkti tiek iekļauti attiecīgo izglītojamo bezmaksas ēdienkartē (ievērojot, ka šos produktus nevar izmantot maltīšu gatavošanā un nodrošinot to atpazīstamību saskaņā ar Regulas Nr. 2017/40 11.pantu).

Atbalsta programmas atpazīstamība tiks nodrošināta ar izglītības iestādē izvietoto informatīvo plakātu vai tam pielīdzināmu informējošu pasākumu, izmantojot izglītības iestādes rīcībā esošos tehniskos risinājumus (piemēram, digitāls ekrāns). Kā arī publicitātes pasākumu ietvaros regulāri tiks popularizēta atbalsta programmas tīmekļvietne www.piensaugliskolai.lv.

4. SKOLU APGĀDES PROGRAMMAS MĒRĶGRUPAS

Skolu apgādes programmas mērķgrupas apgādei ar augļiem un dārzeņiem un pienu ir izglītojamie:

- Izglītības iestādēs, kuras īsteno pirmsskolas izglītības programmas;
- Vispārējās izglītības iestāžu 1.-9. klasē un izglītības programmās, kas nodrošina 1.-9.klases izglītību.

Visiem mērķgrupas izglītojamiem ir paredzēts izdalīt gan augļus un dārzeņus, gan pienu:

Izglītības līmenis	Atbilstošais bērnu vecums (intervālā)	Augļu un dārzeņu izdale	Piena izdale
Pirmsskolas izglītība	Līdz 7 gadu vecumam*	jā	jā
Pamatskolas izglītība	7 – 15 gadi*	jā	jā
Vidusskolas izglītība	No 15 gadiem*	nē	nē

Piezīmes: *- vecuma intervāls ir orientējošs. Saskaņā ar Izglītības un zinātnes ministrijas sniegto informāciju, pirmsskolas izglītība ir bērniem līdz 7 gadu vecumam, kad ir jāuzsāk mācības 1. klasē, pamatizglītības posms ir obligāts no 7 gadu vecuma līdz pamatizglītības iegūšanai vai 18 gadu (pilngadības) sasniegšanai. Vidējā izglītībā skolēnu vecums netiek noteikts.

Iespēja piedalīties skolu apgādes programmā ir visām Latvijas izglītības iestādēm, kas nodrošina pirmsskolas vai 1.-9. klases izglītību, tā nodrošinot iespēju bērniem saņemt bezmaksas svaigus augļus un/vai dārzeņus un dzeramo pienu, sniedzot ieguldījumu pirmsskolas un skolas vecuma bērnu veselīgas ēšanas paradumu veidošanā.

5. ATBALSTTIESĪGIE PRODUKTI

Skolu apgādes programmā atbalsttiesīgo produktu saraksts ir saskaņots ar Veselības ministriju, Slimību profilakses un kontroles centru, Izglītības un zinātnes ministriju un Valsts izglītības satura centru - skolu apgādes programmas komisijas, kas

izveidota ar skolu apgādes programmu reglamentējošiem nacionāliem tiesību aktiem, ietvaros, kā arī produktu saraksts plāna izstrādes procesā ir saskaņots ar lauksaimniecības nozaru nevalstiskajām organizācijām.

Atbalsttiesīgo produktu saraksts tiks noteikts skolu apgādes programmu regulējošajos tiesību aktos.

Eiropas Savienības likumdošana paredz, ka dalībvalstis izveido sev atbilstošāko produktu klāstu, vadoties pēc Regulas Nr.1308/2013 23. panta 3.-7. punktā dotajiem vispārīgajiem produktu izvēles kritērijiem.

Ņemot vērā programmas mērķus, dokumenta 2.1. apakšpunktā definētās vajadzības, kas jārisina ar skolu apgādes programmas īstenošanu, kā arī ņemot vērā Regulas Nr.1308/2013 23. panta 3.-7. punktā noteiktos produktu izvēles kritērijus, Latvija nosaka, ka skolu apgādes programmā izglītojamie saņem plāna 5.1. un 5.2. punktā minētos produktus.

5.1. Svaigi augļi un dārzeņi:

- āboli;
- bumbieri;
- lielogu dzērvenes (tikai kā daļa no asorti porcijām, nepārsniedzot 1/5 daļu porcijas);
- kāposti;
- kolrābji;
- burkāni;
- ķirbji;
- kāļi;
- pastinaki;
- gurķi;
- tomāti;
- iepriekš uzskaitīto produktu asorti.

Augļiem un dārzeņiem tiek noteiktas papildu prasības:

- 1) tie ir audzēti, ievērojot integrētās augu aizsardzības vispārīgos principus un atbilstoši integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasībām, vai ir audzēti atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām, vai atbilst nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas prasībām par zaļās krāsas norādes lietošanu;
- 2) tie no ražošanas vietas līdz attiecīgajai izglītības iestādei transportēti ne tālāk par 300 kilometriem.

5.2. Pasterizēts (t.sk. īpaši augstā temperatūrā jeb UHT apstrādāts) piens, tai skaitā bezlaktozes piens:

Pasterizētam pienam tiek noteiktas šādas papildu prasības:

- 3) tam nav pievienots cukurs, aromatizētāji, saldinātāji, augļi, rieksti, kakao vai citas piedevas;
- 4) tas ražots atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām, vai atbilst nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas prasībām (šo prasību nepiemēro bezlaktozes pienam);
- 5) tas no ražošanas vietas līdz attiecīgajai izglītības iestādei transportēts ne tālāk par 300 kilometriem (šo prasību nepiemēro bezlaktozes pienam).

5.3. Citu produktu izplatīšana:

Latvijā netiek paredzēta pārstrādātu augļu un dārzeņu, siera, jogurta u.c. fermentētu vai nefermentētu piena produktu ar vai bez cukura un citām piedevām izplatīšana atbilstoši Regulas Nr. 1308/2013 23. panta 4. punktam vai šādu produktu iekļaušana atbilstoši Regulas Nr. 1308/2013 23. panta 7. punktam.

5.4. Kritēriji atbalsttiesīgo produktu izvēlei:

Produktu saraksts un to detalizēti kritēriji noteikti normatīvajos aktos, balstoties uz šādiem objektīviem kritērijiem:

1) *sociāli ekonomiskais kritērijs* – izglītojamiem tiek piedāvāti šim reģionam raksturīgie produkti. Ņemot vērā konkrētu sezonas produktu pieejamību, to lietošana uzturā ne vienmēr ir saistīta ar ģimenes budžeta izdevumiem, kā arī ar šo produktu atpazīstamību, jo tie tiek lietoti ikdienas uzturā, turklāt tie ir viegli pieejami, - piemēram, augļus un dārzeņus vecāki bieži vien audzē piemājas dārzos, bet svaigpienu, kas ir pasterizēta piena izejviela, vecāki vai radnieki bieži vien iegūst, turot savā saimniecībā govīs vai iegādājoties pienu (svaigpienu vai pasterizētu pienu) tirdziņos un citās lokālās lauksaimniecības produkcijas tirdzniecības vietās vai tieši no ražotāja.

2) *vides aizsardzības un videi radīto ieguvumu kritērijs* – ņemot vērā Vides politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam, kur liela nozīme tiek pievērsta vides saglabāšanas jautājumiem, un to, ka atbalsta programmā produktu saņēmēji ir pirmsskolas un skolas vecuma bērni, liela uzmanība ir jāvelta vides un lauku uzlabošanas jautājumiem. Tādēļ programmā uzsvars tiek likts uz tādu svaigu produktu izplatīšanu, kas iegūti ar videi draudzīgām ražošanas (audzēšanas) metodēm. Pasterizēts piens var būt ražots ar metodēm, kas nodrošina produktu ražošanas visu posmu izsekojamību un tādas produkta īpašības, kas ievērojami pārsniedz komerciālu preču standartus attiecībā uz sabiedrības, dzīvnieku vai augu veselību, dzīvnieku labturību vai vides aizsardzību. Tāpat produktu izvēlē ir būtiski saīsināt transportēšanas attālumu no produktu ražošanas (augļiem un dārzeņiem – arī saiņošanas) vietas līdz skolēnam (augļu valodā – *food miles*). Tādējādi tiek veicināta arī CO₂ emisiju samazināšana un gaisa kvalitātes uzlabošana.

3) *ekonomiskais kritērijs* – saīsināti transportēšanas attālumi ļauj samazināt vienas porcijas cenu (vienas augļu vai dārzeņu porcijas cenā ietilpst, piemēram, augļu un dārzeņu audzēšanas, iesaiņošanas, transportēšanas, taras mazgāšanas u.c. izmaksas,

savukārt, vienas piena porcijas cenā ietilpst svaigpiena izejvielas iegādes, pārstrādes, iepakojuma, transportēšanas u.c. izmaksas), tā dodot iespēju izdalīt skolēniem vairāk augļu un dārzeņu porciju pieejamā finansējuma ietvaros. Papildus ieguvums transportēšanas attāluma samazināšanai saistīts ar iespēju piegādāt maksimāli svaigus un uzturvielām bagātus produktus, un ar mazāku risku produktu bojājumiem vai zudumiem transportēšanas laikā. Programmai nav lielas ietekmes uz lauksaimnieku ienākumiem un cenām, izņemot to, ka programmas ieviešanas rezultātā var palielināties produktu atpazīstamība un pieprasījums ārpus skolas. Orientēšanās uz vietējiem produktiem (tiešo piegāžu gadījumā) palielina galīgās cenas veidošanās mehānisma pārskatāmību.

Šāda pieeja veicina arī īso pārtikas piegādes ķēžu iesaisti, kas nodrošina ražotājam iespējas piegādāt produktus skolēniem, bet skolēniem – lietot patēriņā produktus, zinot to ražošanas vietu. Jāatzīmē, ka īsām pārtikas ķēdēm ir nozīmīga loma arī ilgtspējīgu kopienu veidošanā, palīdzot stiprināt identitāti un individuālo vietas piederību.

Atbalsttiesīgajiem produktiem noteikto kritēriju kopsavilkums:

- vides apsvērumi – transportēšanas attālums (*food miles*);
- reģionam raksturīgi produkti (saistībā ar transportēšanas attālumu);
- sezonai raksturīgi produkti (jo īpaši attiecībā uz augļiem un dārzeņiem);
- paaugstinātas kvalitātes prasības:
  - atbilstība bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām vai
  - atbilstība nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas prasībām:
    - augļiem un dārzeņiem – tikai šīs shēmas norādes zaļā krāsā lietošanas prasībām;
  - integrētās augu aizsardzības vispārīgo principu ievērošana un atbilstība integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasībām (tikai augļiem un dārzeņiem)

Atbalsttiesīgajiem produktiem noteiktās prioritātes:

Nevienam produktam netiek piešķirta augstāka prioritāte salīdzinoši pret pārējiem atbalsttiesīgajiem produktiem. Tomēr bioloģiski ražotiem produktiem tiek paredzētas augstākas atbalsta likmes.

6. PAPILDUS IZGLĪTOJOŠIE PASĀKUMI

Regulas 2017/40 3. panta 2. punkts noteic dalībvalstīm pienākumu nodrošināt, ka visi programmā iesaistītie bērni var piedalīties papildu izglītojošajos pasākumos, Taču šādiem pasākumiem pieejamais budžets ir ierobežots, tādēļ tiek paredzēts, ka pasākumus izglītības iestādes sadarbībā ar atbalsta pretendentu organizēs un īstenos mācību procesa un tām pieejamā budžeta ietvaros.

Lai nodrošinātu šādu pasākumu īstenošanas iespējas, tiek paredzēts, ka valsts līmenī tiks izstrādāti vienoti līdzekļi (digitāli, drukāti, video formātā, konkursu, kampaņu veidā u.tml.) papildu izglītojošo pasākumu īstenošanai.

Programmā paredzēta šādu līdzekļu, materiālu un rīku nodrošināšana, ko izglītības iestādes varēs izmantot, lai īstenotu papildus izglītojošos pasākumus:

Nosaukums	Mērķis	Tēmas	Saturs
Izdales un interaktīvi praktiski materiāli pirmsskolas un skolas vecuma bērniem atbilstoši vecuma grupām.	Sniegt informāciju vai praktiskas iemaņas par pārtikas produktu izvēli un to ietekmi uz veselību, par veselīga uztura pamatprincipu ievērošanu, par pārtikas produktu izšķērdēšanas problēmu.	<ul style="list-style-type: none"> • Veselīgi produkti; • Veselīgs uzturs; • Reģionam raksturīgi produkti; <ul style="list-style-type: none"> • Produktu sezonalitāte; • Pārtikas izšķērdēšanas novēršana 	<p>Materiāla saturam, atbilstoši pirmsskolas un skolas vecuma bērnu vecumam un nodrošinot pēctecīgumu, jāsniedz informācija kā izvēlēties veselīgus pārtikas produktus, kā ievērot veselīga uztura pamatprincipus, lietojot augļus un dārzeņus un pienu. Izdales un interaktīvi praktiskiem materiāliem ir jāsniedz informācija par augļu un dārzeņu un piena ražošanas procesā būtiskajiem vides aizsardzības apsvērumiem un pārtikas izšķērdēšanas problēmu. Jābūt atraktīvam aprakstam par augļiem un dārzeņiem un pienu, lai palīdzētu nostiprināt veselīgus paradumus.</p> <p>Pasākuma īstenošanā var tikt piesaistīti sabiedrībā populāri cilvēki, bērnu vecāki, kas dalās ar savu pozitīvo pieredzi par augļu un dārzeņu un piena lietošanu uzturā.</p> <p>Darbības būtība ir saistīta ar labvēlīga piemēra popularizēšanu bērnu vidū, t.sk. attiecībā uz pārtikas izšķērdēšanas novēršanu, kā arī attiecībā uz zināšanu paplašināšanu par lauksaimniecību un vidi.</p> <p>Iespēju robežās jāizmanto vizualizācijas un multimediju ierīces bērnu intereses un motivācijas paaugstināšanai.</p>

<p>Konkursi valsts mērogā mācību gadā pirmsskolas un skolas vecuma bērniem.</p>	<p>Popularizēt programmu un veselīgu uzturu; Atjaunot saikni ar lauksaimniecību</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Veselīgi produkti; • Veselīgs uzturs; • Reģionam raksturīgi produkti; • Produktu sezonalitāte; • Pārtikas izšķērdēšanas novēršana; • Lauksaimniecība un pārtikas ražošana 	<p>Atbilstoši vecuma grupām valsts līmenī tiek organizēti dažādi konkursi, piemēram:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Augu audzēšanas konkurss (mazākajās vecuma grupās). Projekta ietvaros var tikt parādīts auga attīstības cikls no sēklas līdz pilnvērtīgam stādam, izglītojot par auga attīstību un tā lomu pasaules ekosistēmā. <p>Pasākuma ietvaros var tikt ierīkoti mazdārziņi izglītības iestāžu teritorijā. Mazdārziņos tiek audzēti ogulāji (vairāku gadu projekts) un/vai sezonas dārzeni – redīsi, burkāni, gurķi.</p> <p>Mazdārziņus ierīko izglītojamie kopīgi ar skolotājiem, pēc nepieciešamības piesaistot tehnisko personālu. Projektā kā konsultants var piedalīties arī produkta ražotājs, sniedzot konsultācijas par dārza un augu kopšanu un aprūpi.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skolēnu zīmējumu u.c. radošo darbu konkursi (ar veicinošām balvām) par skolu apgādes programmu un/vai kādu no tās aptvertajām tēmām. • Konkursi sociālo tīklu platformās (ar veicinošām balvām) par skolu apgādes programmas aptvertajām tēmām - vecāko klašu grupās. Pasākuma īstenošanā var tikt piesaistīti izglītojamo vecāki, sabiedrībā populāri cilvēki un viedokļu līderi, kas dalās ar savu pozitīvo pieredzi par augļu un dārzeņu un piena lietošanu uzturā un/vai pieredzi saistībā ar attiecīgo konkursa tematiku.
---	---	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Konkursu darbu un rezultātu publicēšana programmas tīmekļvietnē www.piensaugliskolai.lv, popularizējot programmu.
Lauku saimniecību apmeklējums	Atjaunot bērnos saikni ar lauksaimniecību.	<ul style="list-style-type: none"> • Lauksaimnieciskā ražošana; • Bioloģiskā lauksaimniecība; • Reģionam raksturīgi produkti; • Īsās piegādes ķēdes 	Izglītības iestādes var organizēt (tām pieejamo iespēju robežās) ekskursijas uz augļu, dārzeņu vai piena saimniecībām vai piena pārstrādes uzņēmumiem, kuras pieteikušās šādiem apmeklējumiem, lai iepazīstinātu skolēnus ar šo produktu ražošanu, atjaunojot bērnos saikni ar lauksaimniecību, kā arī ar produkcijas ceļu <i>no lauka līdz galdam</i> .
Konkursi vai tematiskas aptaujas sociālo tīklu platformās izglītojamo vecākiem	Veicināt vecāku zināšanas un informētību par skolu apgādes programmu un tās aptvertajām tēmām	<ul style="list-style-type: none"> • Skolu apgādes programmas īstenošana; • Veselīgi produkti, veselīgs uzturs; • Lauksaimnieciskā ražošana; • Reģionam raksturīgi produkti 	Sociālajos tīklos (piem., Facebook, Instagram, TikTok u.c.), kā arī e-klasē tiek rīkotas īsas aptaujas vai nelieli konkursi (bez balvām), piemēram, par programmas īstenošanu, par programmas mājaslapā atrodamo informāciju, par zināšanām saistībā ar pārtikas ražošanu, veselīgu uzturu utml.

Publicitātes pasākumus, kā arī dažādus konkursus un līdzīgus pasākumus izglītojošo pasākumu ietvaros organizē Lauku atbalsta dienests un papildu izglītojošo pasākumu atbalsta pretendents.

Papildu izglītojošo pasākumu īstenošanu (atbalsta pretendentu) atbilstoši katra pasākuma specifikai Lauku atbalsta dienests izvēlēsies saskaņā ar normatīvajiem aktiem publisko iepirkumu jomā, pēc nepieciešamības piesaistot citus speciālistus, tostarp uztura speciālistus un izglītības iestāžu pedagogus. Papildu izglītojošos pasākumus organizē un īsteno izglītības iestādes sadarbībā ar atbalsta pretendentu, kas izstrādā līdzekļus šo pasākumu īstenošanai. Izglītojošos pasākumus izglītības iestādes organizē mācību procesa ietvaros.

7. PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS PRAKTISKIE NOSACĪJUMI

Detalizēti nosacījumi produktu izplatīšanai skolu apgādes programmā tiek noteikti normatīvajos aktos.

7.1. Produktu cenas nosacījumi

Produkti skolu apgādes programmā izglītojamiem tiek izplatīti bez maksas.

7.2. Produktu izplatīšanas biežums un izdales perioda ilgums:

Abām produktu grupām (“augļi un dārzeņi”, “piens”) skolu apgādes programmā paredzēti vienādi nosacījumi attiecībā uz izplatīšanas biežumu.

Produktu izdales periods katrā mācību gadā sākas 1. oktobrī. Izdales periods 1.-9. klases izglītojamiem beidzas ne vēlāk kā 31. maijā, bet pirmsskolas izglītības iestādēm - ne vēlāk kā 31. jūlijā. Izdales perioda ilgums minētajā laikposmā ir atkarīgs no finansējuma pieejamības un produktu pieejamības.

Kopsavilkums:

	Augļi un dārzeņi	Piens
Izplatīšanas biežums	3 reizes nedēļā	1-3 reizes nedēļā
Izdales perioda sākums	No 1. oktobra	No 1. oktobra

Papildu izglītojošo pasākumu un izglītojoša rakstura publicitātes pasākumu īstenošanas periods ir mācību gads no 1. augusta līdz 31. jūlijam saskaņā ar regulas 2017/39 1. panta 2. punktu

7.3. Produktu izplatīšanas laiks dienā:

Produktu izdarei Latvijā netiek noteikts konkrēts laiks (no rīta, vakarā, pusdienās u.tml.).

Par produktu izplatīšanas laiku vienojas izglītības iestāde ar uzņēmumu vai personu (atkarībā no konkrētās situācijas attiecībā uz to, kā iestādē tiek organizēta izglītojamo ēdināšana), kas izglītības iestādē nodrošina ēdināšanu.

Produktus ir atļauts iekļaut ēdienreizes sastāvā saskaņā ar plāna 3.3. punkta nosacījumiem, ja tie ir iekļauti kā atsevišķs elements (t.i., tie netiek vārīti, cepti, malti, blendēti u.tml.) un ja tiem ir nodrošināta vizuāla skolu apgādes programmas kā ES atbalsta programmas atpazīstamība.

7.4. Regulas Nr. 1308/2013 V pielikumā minēto produktu izplatīšana:

Latvijā netiek atļauta šādu produktu izplatīšana skolu apgādes programmā.

7.5. Piegādātāju atlase:

7.5.1. Produktu izdale

Produktus skolu apgādes programmā var piegādāt šādu produktu ražotājs, tostarp produktu ražotāju kooperatīvā sabiedrība.

Savukārt, atbalsta pretendenti Eiropas Savienības normatīvo aktu izpratnē skolu apgādes programmā Latvijā var būt:

- atbalsttiesīgo produktu ražotājs;
- pārtikas uzņēmums, kas nodrošina ēdināšanu izglītības iestādē;
- izglītības iestāde,
- pašvaldība, kurā atrodas izglītības iestāde.

Produktu piegādātāju atlase skolu apgādes programmā notiks, izmantojot Lauku atbalsta dienesta uzturētu platformu.

Platformas ietvaros Lauku atbalsta dienests izveido, uztur un elektroniski publisko šādus personu sarakstus:

- 1) atbalsttiesīgo produktu ražotāji, kas pirms katra mācību gada piesakās Lauku atbalsta dienestā ar interesi piedāvāt savus produktus skolu apgādes programmā;
- 2) izglītības iestādes, kas Latvijā nodrošina pirmsskolas un 1.-9. klases vispārējo izglītību, mācību gada laikā sarakstu papildinot ar atzīmēm par izglītības iestāžu dalību skolu apgādes programmā;
- 3) produktu izdarei apstiprinātie atbalsta pretendenti.

Atbalsta pretendentu apstiprināšana notiek, pamatojoties uz apstiprināšanas iesniegumu.

Ja atbalsta pretendents ir publiska persona, tas piegādātāju atlasei piemēro arī normatīvo aktu publisko iepirkumu jomā prasības.

Platformas ietvaros izveidotajos sarakstos iekļautās personas savā starpā līdz mācību gada sākumam vienojas par skolu apgādes programmas īstenošanu (konkrēts ražotājs, konkrēti produkti, konkrēta izglītības iestāde, vienošanās par atbalsta pretendenta funkcijas pildīšanu) nākamajā mācību gadā.

Produktu izplatīšana izdales periodā izglītības iestādē notiek, balstoties uz atbalsta pretendentiem piešķirtām skolu apgādes tiesībām. Skolu apgādes tiesības katram atbalsta pretendentiem tiek piešķirtas par katru tā apgādāto izglītības iestādi katrai produktu grupai (“augļi un dārzeņi” vai “piens”) atsevišķi. Ņemot vērā izglītojamo skaita atšķirības izglītības iestādēs, iespējamā skolu apgādes tiesību vērtība vienai un tai pašai produktu grupai ir atšķirīga katrai izglītības iestādei.

Skolu apgādes tiesības kārtējam mācību gadam aprēķina un piešķir Lauku atbalsta dienests, pamatojoties uz atbalsta pretendentu iesniegumiem dalībai skolu apgādes programmā, kuros norādītas apgādājamās izglītības iestādes, piegādājamie

produkti un to ražotāji. Iesniegumam jāpievieno izglītības iestādes rakstiska piekrišana dalībai atbalsta programmā par norādītajiem produktiem.

7.5.2. Papildu izglītojošie pasākumi un izglītojoša rakstura publicitātes pasākumi

Atbalsta pretendents plāna 6. punktā paredzēto papildu izglītojošo pasākumu, kā arī publicitātes pasākumu īstenošanai, Lauku atbalsta dienests izraudzīsies saskaņā ar normatīvajiem aktiem publisko iepirkumu jomā, un ar izvēlēto atbalsta pretendentu slēgs līgumu par pasākumu īstenošanu.

Atbalsta pretendentam pirms pasākumu īstenošanas jāsaņem Lauku atbalsta dienesta apstiprinājums. Apstiprinājums nav nepieciešams gadījumos, ja izmaksas ir paredzētas par prezentācijas materiālu, reklāmas suvenīru iegādi, informācijas un popularizēšanas materiālu druku u.tml.

Pēc atbalsta pasākumu īstenošanas atbalsta pretendents iesniedz Lauku atbalsta dienestā detalizētu veikto pasākumu un darbību pārskatu un tāmi, darījumu apliecinājumus, un atbalsta iesniegumu.

Papildu izglītojošos pasākumus, izmantojot skolu apgādes programmas finansējuma ietvaros atbalsta pretendentu nodrošinātus vienotus līdzekļus un citus materiālus, Latvijā īsteno izglītības iestādes mācību procesa un tām pieejamā budžeta ietvaros.

Detalizēti nosacījumi papildu izglītojošo pasākumu un izglītojoša rakstura publicitātes pasākumu īstenošanai noteikti normatīvajos aktos, kā arī papildu informācija sniegta plāna 6. punktā.

Izstrādātos līdzekļus un citus materiālus papildu izglītojošo pasākumu un izglītojoša rakstura publicitātes pasākumu īstenošanai LAD dara pieejamus izglītības iestādēm. Tāpat, izstrādātie līdzekļi un materiāli tiek ievietoti skolu apgādes programmas tīmekļvietnē www.piensaugliskolai.lv.

7.5.3. Skolu apgādes programmas izvērtēšana

Skolu apgādes programmas izvērtēšana par 2023./2024. – 2028./2029. mācību gadu perioda pirmajiem pieciem gadiem saskaņā ar Regulas 2017/39 8. panta 2. punktu Latvijā tiek deleģēta Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskajam institūtam "BIOR" (turpmāk – institūts).

Detalizēti nosacījumi programmas izvērtēšanai noteikti normatīvajos aktos.

Pirms programmas izvērtējuma uzsākšanas institūts Lauku atbalsta dienestā iesniedz programmas izvērtējuma kopējo plānu un tāmi, pēc nepieciešamības sadalot veicamās aktivitātes vairākos atsevišķos posmos.

Lauku atbalsta dienests izvērtē iesniegtā plāna un tāmes atbilstību skolu apgādes programmas nosacījumiem, un pozitīva vērtējuma gadījumā nosūta dokumentus apstiprināšanai skolu apgādes programmas komisijā.

Pēc dokumentu apstiprināšanas Lauku atbalsta dienests slēdz līgumu ar institūtu. Pēc līguma noslēgšanas institūts var uzsākt programmas izvērtējumu saskaņā ar apstiprināto plānu un tāmi.

Ja izvērtējuma aktivitātes tiek sadalītas vairākos atsevišķos posmos, tad ne vēlāk kā mēnesi pirms kārtējā posma sākuma institūts ir tiesīgs iesniegt precizētu tāmi attiecīgajam posmam vai visiem atlikušajiem posmiem, ņemot vērā aktuālo situāciju attiecībā uz izmaksu pozīcijām, epidemioloģisko situāciju valstī u.c. aspektiem, kas var ietekmēt plānoto aktivitāšu veikšanu.

Pēc katra izvērtējuma posma noslēgšanas institūts Lauku atbalsta dienestā iesniedz atbalsta iesniegumu un pārskatu par veiktajām aktivitātēm, pievienojot tam pasākumu tāmi un darījumu apliecināšus dokumentus.

Pēc visu izvērtējuma kopējā plānā paredzēto aktivitāšu noslēgšanas institūts Lauku atbalsta dienestā iesniedz programmas izvērtējuma gala ziņojumu.

Lauku atbalsta dienests izvērtē iesniegtos dokumentus (par katru izvērtējuma posmu un par izvērtējumu kopumā) atbilstoši līguma nosacījumiem un pozitīva vērtējuma gadījumā nosūta tos apstiprināšanai skolu apgādes programmas komisijai.

Lauku atbalsta dienests atbalstu par veiktajām izvērtējuma aktivitātēm aprēķina un izmaksā pēc tam, kad skolu apgādes programmas komisija ir apstiprinājusi atskaiti un tāmi par attiecīgajām veiktajām aktivitātēm attiecīgā izvērtējuma posmā. Kad skolu apgādes programmas komisija apstiprinājusi izvērtējumu un atskaišu dokumentus, Lauku atbalsta dienests aprēķina un izmaksā atbalstu.

7.6. Attiecināmas izmaksas:

7.6.1. Attiecināmo izmaksu nosacījumi

7.6.1.1. Produktu izplatīšana:

Atbalsts produktu izplatīšanai tiek aprēķināts pēc vienības izmaksu standarta shēmas (*standard scales of unit costs*), nosakot vienādu atbalsta likmi visiem atbalsta pretendentiem par vienādu produktu.

Atbalsta likmes augļiem un dārzeņiem tiek noteiktas par porciju (100g), likmes diferencējot atkarībā no:

- produkta kvalitātes īpašībām (paredzot augstāku likmi par produktu, kas ražots atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām),
- porcijas fasējuma (vai porcija ir vai nav fasēta; ja porcija ir fasēta, tam jābūt atbilstoši ES normatīvajiem aktiem par prasībām fasētai pārtikai), un
- sastāva (vai porcijā ir viena veida produkti vai tā ir asorti porcija no vismaz trīs dažādiem produktiem).

Atbalsta likme augļiem un dārzeņiem ir iepriekšnoteikta, un tajā ietvertas šādas attiecināmās izmaksas:

- produkta cena,
- produkta sagatavošana (apstrāde, mazgāšana, mizošana, iepakšana u.c.),

- transportēšana,
- produktu izdale (ieskaitot uzglabāšanu) izglītības iestādē.

Atbalsta likme pienam tiek noteikta par litru, paredzot, ka viena porcija nav mazāka par 100 ml un nav lielāka par 250 ml, un likmes tiek diferencētas atkarībā no:

- kvalitātes īpašībām (paredzot augstāku likmi par pienu, kas ražots atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām);
- iepakojuma tilpuma (vai produkts ir fasēts iepakojumā līdz 250 mililitriem vai lielākā);
- piena pasterizācijas metodes, nošķirot atsevišķu likmi īpaši augstā temperatūrā pasterizētam jeb UHT pienam

Atbalsta likme pienam ir iepriekšnoteikta un ietver šādas attiecināmās izmaksas:

- izejvielas (svaigpiena) cena;
- produkta ražošana (pārstrāde, iepakošana),
- transportēšana,
- produktu izdale (ieskaitot uzglabāšanu) izglītības iestādē,

Ņemot vērā resursu un izejvielu cenu iespējamās svārstības, atbalsta likmes mērķu gada laikā tiek pārskatītas, nosakot likmes laikposmam no 1. oktobra, 1. janvāra un 1. aprīļa.

Likmes katram attiecīgajam laikposmam tiek aprēķinātas, balstoties uz šādiem likmju aprēķina brīdī pieejamiem datiem:

- statistiskā informācija par produktu mazumtirdzniecības cenām;
- pieejamā statistikas informācija par pakalpojumu un resursu cenu izmaiņām (tostarp, inflācijas rādītāji u.c.);
- nozares ekspertu sniegtie viedokļi par ražošanas, pārstrādes, iepakšanas, transporta izmaksām.

7.6.1.2. Papildu izglītojošie pasākumi, publicitātes pasākumi, programmas izvērtēšana:

Atbalsts ar pasākumiem un izvērtēšanu saistīto izmaksu segšanai tiek aprēķināts pēc faktiskajām izmaksām (*cost-based system*), balstoties uz atbalsta pretendentu iesniegtām pavadzīmēm, maksājumu uzdevumiem un citiem darījumu apliecinājošiem dokumentiem, kas apliecina veikto pasākumu un/vai darbību atbilstību iepriekš apstiprinātajam plānam.

7.6.2. Noteiktas attiecināmās izmaksas produktu izplatīšanā

Ņemot vērā, ka produktu izplatīšanai atbalsts tiek aprēķināts pēc vienības izmaksu standarta shēmas, attiecināmās izmaksas produktu izplatīšanā ir minētas 7.6.1. apakšpunktā.

7.7. Iestāžu un nozares pārstāvju iesaistīšana:

Programmas īstenošanas nodrošināšanai Zemkopības ministrs izveido komisiju, kuras sastāvā iekļauj pārstāvjus no Zemkopības ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Veselības ministrijas, Lauku atbalsta dienesta, Valsts izglītības un saturs centra un Slimību profilakses un kontroles centra (turpmāk – skolu apgādes programmas komisija).

Skolu apgādes programmas komisijas mērķi ir:

- nodrošināt, ka izvēlētie papildu izglītojošie un publicitātes pasākumi ir efektīvi un izmaksu ziņā pamatoti;
- Piedalīties skolu apgādes programmas īstenošanas uzraudzībā, sekmējot programmas efektīvu īstenošanu

Skolu apgādes programmas komisijas uzdevumi ir:

- apstiprināt papildu izglītojošo pasākumu un publicitātes pasākumu plānu;
- apstiprināt atskaiti par papildu izglītojošo pasākumu īstenošanu kārtējā mācību gadā;
- apstiprināt skolu apgādes programmas izvērtējuma plānu un tāmi (vienu reizi sešos gados);
- apstiprināt atskaiti par veikto programmas izvērtējumu (vienu reizi sešos gados).

Skolu apgādes programmas komisijai ar normatīvajiem aktiem var tikt noteikti arī citi uzdevumi.

Skolu apgādes programmas komisija, iesaistoties skolu apgādes programmas īstenošanas uzraudzībā, ir tiesīga sniegt priekšlikumus papildu izglītojošo pasākumu un publicitātes pasākumu plānam, šo pasākumu un programmas kopumā popularizēšanas rīkiem, kā arī attiecībā uz citiem skolu apgādes programmas aspektiem.

Skolu apgādes programmas komisija uzdevumu izpildei var piesaistīt ekspertus no lauksaimnieku organizāciju pārstāvju vidus, jo īpaši, augļu un dārzu un piena nozarēs, kā arī ekspertus no Lauksaimniecības datu centra, Agroresursu un ekonomikas institūta u.c. iestādēm vai organizācijām.

7.8. Informēšana un publicitāte:

Sabiedrības informēšanai par skolu apgādes programmu tiek izmantots plakāts, kas izgatavots un izglītības iestādēs izvietots saskaņā ar Regulas Nr. 2017/40 12. pantu. Plakāta izgatavošanu un izvietojumu nodrošina izglītības iestāde, izmantojot tai pieejamos tehniskos risinājumus.

Plakātam piemērojamo prasību izklāsts, kā arī dažādi iepriekšsagatavoti plakātu paraugi tiek ievietoti tīmekļvietnē www.piensaugliskolai.lv.

Informēšanas un publicitātes mērķa sasniegšanai valsts pārvaldes iestāžu mājaslapās tiek izvietots skolu apgādes programmas baneris, kā arī programmas

baneris un informācija par dažādiem papildu izglītojošiem pasākumiem skolu apgādes programmā tiek ievietota elektroniskajā skolvadības sistēmā www.e-klase.lv .

7.9. Administratīvās pārbaudes un pārbaudes uz vietas:

Pārbaudes saskaņā ar Eiropas Savienības normatīvo aktu prasībām veiks Lauku atbalsta dienests. Detalizēti nosacījumi attiecībā uz pārbaudēm noteikti normatīvajos aktos.

7.10. Uzraudzība un izvērtēšana:

Skolu apgādes programmas īstenošanas uzraudzību ELGF noteikto funkciju ietvaros veic Zemkopības ministrija, apkopojot Lauku atbalsta dienesta un skolu apgādes programmā iesaistīto personu sniegto informāciju par problēmjaudājumiem un risinot tos.

Skolu apgādes programmas gada uzraudzību saskaņā ar Regulas Nr. 2017/39 8. panta 1. punktu un Regulas Nr. 2017/40 9. pantu veic Lauku atbalsta dienests, sagatavojot gada uzraudzības ziņojumus un gada ziņojumus par veiktajām pārbaudēm.

Skolu apgādes programmas izvērtēšanu veic institūts, slēdzot par to līgumu ar Lauku atbalsta dienestu. Izvērtējuma veikšanai institūts var sadarboties arī ar skolu apgādes programmas komisiju.

Detalizēti nosacījumi skolu apgādes programmas izvērtēšanai noteikti normatīvajos aktos.